

Nr 253.

Av herr Ljungkvist m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 109, angående viss ändring i grunderna för förvaltningen av den i 11 § av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring omförmälda fond m. m.

I proposition nr 109 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels medgiva viss ändring av punkten V i grunderna för förvaltningen av den i 11 § av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring omförmälda fond, dels ock godkänna arvodes- och omkostnadsstat för fullmäktige för fonden, slutande å ett belopp av 70,000 kronor, varav 50,000 kronor utgöra ersättning till statsverket för pensionsstyrelsens bestyr med fondförvaltningen.

Det nya, detta förslag innebär, är, att de kostnader för fondförvaltningen, som hittills bestritts av statsmedel, skola hädanefter betalas av fondens medel. Det belopp, som sålunda skall överflyttas från statsverket till fonden, beräknas utgöra 50,000 kronor. I handlingarna lämnas ingen upplysning om, huru man kommit till detta belopp. Däremot framgår av dem, att det icke kommer att stanna vid 50,000 kronor, utan talar allt för, att beloppet kommer att stiga med ganska rask fart.

Något klart besked om vad som är att räkna som fondens förvaltningskostnader erhålles ej heller. Dit kommer att räknas så småningom litet av varje, och snart är man kanske där, att fonden, de försäkrades egendom, får betala det allra mesta av pensionsstyrelsens förvaltningskostnader. Genom ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag är man inne på ett glidande plan. Innan man så att säga på förhand löser eller binder denna fråga, som är av den allra största betydelse, bör man ha en fullständigare utredning än den, som nu föreligger, så att konsekvenserna av ett beslut i frågan kunna överskådas. Vad finns det för resten för anledning att göra skillnad mellan pensionsstyrelsens kostnader för fondförvaltningen och pensionsstyrelsens övriga kostnader?

Genom den obligatoriska försäkringen har staten infört spartvång för medborgarna. De kostnader för invalidernas och åldringarnas försörjning, som förut gäldades av allmänna skattemedel, uttagas nu till stor del genom de försäkrades avgifter, och den stora massan av de försäkrade utgöres av sådana personer, som hava små inkomster, kanske i många fall så gott som inga. Då försäkringen infördes, ställdes i utsikt, att de försäkrade skulle få sina genom tvång uttagna sparmedel kostnadsfritt förvaltade. Detta var ju ock riktigt. Därigenom avtrubbades ock något den invändningen, att de försäkrade, om de finge placera sina besparingar såsom de bäst ville, skulle kunna bereda sig högre valuta för dem än den, försäkringen lämnar.

Det talas mycket om, huru svårt det är att få avgifterna inkasserade. Det nu föreliggande förslaget är icke ägnat att uppmuntra till avgifternas betalande. Dessa få alltmera karaktär av skatt, som lägges till största delen på de mindre inkomstagarna för att betala de försörjningskostnader, som förut buros av samtliga skattebetalare. Det är fara värt, att staten och framför allt kommunerna förlora mera på detta, än om det allmänna helt betalade förvaltningskostnaderna.

Man säger nu, att det rör sig om ett obetydligt belopp och att detta icke betyder något för den stora fonden. Det låter precis, som om fonden icke hade några skyldigheter. Fondens tillgångar motsvaras väl av lika stora skulder; den har återbetalningsskyldighet till dem, som hopbragt fonden. Man får ej heller förgäta konsekvenserna av det steg, man nu är på väg att taga.

Kräves det för statens finanser, att staten erhåller detta lilla belopp, så nedsätt i stället det i propositionen nr 108 föreslagna beloppet 100,000 kronor för sjukvård till 50,000 kronor. Därigenom behöver ej befaras, att sjukvården kommer att inskränkas, då överskottsmedel finnas tillräckliga att tillfälligt bära en extra belastning.

I stället för att bifalla propositionen bör riksdagen intaga den ståndpunkten, att pensionsförsäkringsfonden får användas endast till de ändamål, som uttryckligen angivas i pensionslagen, d. v. s. till pensioner och sjukvård. Det förefaller dock, som om denna sak vore klar redan med den formulering, lagen för närvarande har.

På grund av vad sålunda anförts hemställes

om avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 109.

Stockholm den 21 mars 1923.

S. E. Ljungkvist.

Carl A. Molin.

Anders Hansson,
Trollhättan.